

وام ناتمام

وام ۴۰۰ میلیونی جایگزینی خودروهای فرسوده ابلاغ شد، اما شکاف قیمت خودرو و سنگینی اقساط، نوسازی را برای دهک‌های پایین به ماموریتی دشوار تبدیل کرده است

محمد حقگو

economice@khorasannews.com

ابلاغ وام ۴۰۰ میلیون تومانی برای جایگزینی خودروهای فرسوده، در نگاه اول می‌تواند خبر امیدوارکننده‌ای برای میلیون‌ها مالک خودروی قدیمی باشد؛ همان‌هایی که این روزها همزمان با سخت‌گیرانه‌تر شدن مقررات دولت، با خطر حذف سهمیه بنزین، محدودیت تردد در کلان‌شهرها و ممنوعیت نقل و انتقال روبه‌رو شده‌اند. اما کمی آن‌سوتر از تیتترهای امیدوارکننده، صورت‌مسئله‌ای بزرگ‌تر خودنمایی می‌کند: آیا این وام واقعاً می‌تواند راه نوسازی را باز کند یا فقط بخشی از فشار سیاست جدید را تعدیل می‌کند، بی‌آن‌که مشکل اصلی یعنی ناتوانی مالی خانوارهای کم‌درآمد برای خرید خودروی جایگزین را حل کند؟

یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان، رانا پلاس حدود یک میلیارد و ۵۸۰ میلیون تومان، شاهین حدود یک و نیم میلیارد تومان، سهند ۸ حدود ۸۳۸ میلیون تومان و کوئیک بین ۸۰۰ میلیون تا یک میلیارد تومان قیمت دارند. به این ترتیب، حتی در سناریوی خوش‌بینانه دریافت کامل وام و حداکثر گواهی اسقاط، مالک خودروی فرسوده برای خرید ارزان‌ترین گزینه‌های بازار نیز به چند صد میلیون تومان نقدینگی اضافه نیاز دارد. این همان نقطه‌ای است که جذابیت ظاهری وام رنگ می‌بازد. زیرا برای خانواری که سال‌ها نتوانسته خودروی فرسوده خود را تعویض کند، تأمین بیش از ۲۰۰ میلیون تومان نقدینگی مازاد، کار ساده‌ای نیست. در عمل، وام ۴۰۰ میلیونی به جای آن‌که نردبان خروج از فرسودگی باشد، به یک کمک‌هزینه محدود تبدیل می‌شود؛ کمک‌هزینه‌ای که فقط بخشی از شکاف را می‌پوشاند و بار اصلی همچنان بر دوش خود خانوار باقی می‌ماند.

وام ارزان، اما نه برای همه
نرخ سود ۸ درصد در شرایط کنونی اقتصاد ایران، در مقایسه با تسهیلات متعارف، پایین به نظر می‌رسد و همین موضوع ممکن است در نگاه نخست، طرح را حمایتی جلوه دهد. اما در ارزیابی نهایی، آنچه برای خانوار اهمیت دارد نه فقط نرخ سود، بلکه توان بازپرداخت ماهانه است. قسط ۱۲۰۵ میلیون تومانی برای بسیاری از مالکان خودروهای فرسوده، به‌ویژه در دهک‌های پایین، بیش از آن‌که یک امکان باشد، یک تعهد دشوار است.

بخش مهمی از دارندگان خودروهای فرسوده را خانوارهایی تشکیل می‌دهند که از دهک‌های میانی یا پایین بوده و خودروی قدیمی‌شان شاید تنها وسیله رفت‌وآمد یا حتی ابزار کار آن‌هاست. در چنین شرایطی، تحمیل قسط ماهانه دو رقمی، آن‌هم در اقتصادی که سطح درآمد واقعی خانوارها زیر فشار تورم تحلیل رفته، می‌تواند به معنای ورود به یک تعهد پرریسک باشد؛ تعهدی که کوچک‌ترین اختلال در درآمد، آن را به بدهی معوق و بحران تازه معیشتی تبدیل می‌کند. به علاوه این که هزینه‌های جانبی شبیه بیمه خودرو

گزارش‌های رسمی نشان می‌دهد آیین‌نامه قانون اسقاط خودروهای فرسوده پس از بیش از یک سال بررسی و توافق میان ۱۹ دستگاه اجرایی، به تصویب هیئت وزیران رسیده و ابلاغ شده است. بر اساس اظهارات فرهاد مقیمی، رئیس هیئت عامل ایدرو، برای جایگزینی خودروهای فرسوده، تسهیلاتی در حدود ۴۰۰ میلیون تومان با نرخ سود حدود ۸ درصد و بازپرداخت سه‌ساله در نظر گرفته شده و دارندگان خودروهای فرسوده می‌توانند در سامانه مربوطه، میان اسقاط یا جایگزینی انتخاب کنند. در صورت انتخاب گزینه جایگزینی نیز متقاضی بدون قرعه‌کشی و صف انتظار به خودرو ساز مورد نظر معرفی می‌شود. همچنین ارزش هر گواهی اسقاط حدود ۶۰ میلیون تومان تعیین شده و برخی خودروها می‌توانند تا سه گواهی، معادل ۱۸۰ میلیون تومان، دریافت کنند.

در ظاهر، این بسته ترکیبی از مشوق و تسهیل است؛ وامی کم‌بهره، حذف قرعه‌کشی و امتیاز گواهی اسقاط، اما زمانی که این ارقام در کنار قیمت واقعی خودرو و بازار و توان مالی مالکان خودروهای فرسوده قرار می‌گیرد، روشن می‌شود که مسئله نوسازی ناوگان در ایران، بسیار پیچیده‌تر از یک وام ۴۰۰ میلیونی است.

شکاف قیمتی؛ جایی که وام از نفیس می‌افتد

محاسبات اولیه «خراسان» نشان می‌دهد اسقاط این تسهیلات ماهانه حدود ۱۲ میلیون و ۵۴۰ هزار تومان خواهد بود. این رقم به خودی خود برای بخش بزرگی از خانوارها سنگین است، اما مسئله فقط به اسقاط ختم نمی‌شود. اگر فرض کنیم مالک خودروی فرسوده موفق شود این وام را دریافت کند و در خوش‌بینانه‌ترین حالت سه گواهی اسقاط نیز بگیرد، مجموع اعتبار او به حدود ۵۸۰ میلیون تومان می‌رسد. این رقم، با وجود ظاهر قابل توجهش، هنوز فاصله‌ای جدی با قیمت خودروهای موجود در بازار دارد.

تازم‌ترین رصدها از قیمت نمایندگی‌های خودرو نشان می‌دهد سورن پلاس حدود یک میلیارد و ۵۳۰ میلیون تومان، پژو ۲۰۷ موتور TU3 حدود

نویز با خودروی قدیمی‌تر دارای تخفیف بیمه کامل تفاوت زیادی دارد. به بیان دیگر، این وام از منظر سیاست‌گذار شاید یک مشوق باشد، اما از منظر خانوار کم‌درآمد، می‌تواند شبیه ورود به یک تونل مالی تاریک باشد؛ تونلی که ابتدای آن خودروی نو قرار دارد، اما انتهایش نامشخص است و هزینه ماهانه آن با درآمد ناپایدار بسیاری از متقاضیان همخوانی ندارد.

حذف سهمیه بنزین؛ فشار پیش از فراهم شدن جایگزین
هم‌زمان با اعلام وام، سیاست محدودکننده دولت برای خودروهای فرسوده نیز وارد فاز اجرایی شده است. بر اساس آیین‌نامه جدید، خودروهای فرسوده در صورت ثبت نام در سامانه، از سهمیه سوخت بر خوردار می‌شوند، اما امکان تردد آن‌ها در کلان‌شهرها محدود است و نقل و انتقال و تعویض پلاک آن‌ها نیز ممنوع خواهد بود. در عین حال، نقد‌های وارد شده به این سیاست نشان می‌دهد در عمل، دارندگان این خودروها با نوعی نااطمینانی جدی در باره دسترسی به یارانه سوخت روبه‌رو هستند؛ چرا که طبق آیین‌نامه آذر سال گذشته دولت، خودروهای نوشماره ۴ از سهمیه بنزین بر خوردار نمی‌شوند.

به این ترتیب، مالک خودروی فرسوده با وضعیتی دوگانه مواجه است: اگر خودروی قدیمی را نگه دارد، با محدودیت تردد، افت ارزش دارایی به دلیل محدودیت‌های اعمال شده و فشار هزینه سوخت روبه‌رو می‌شود؛ اگر هم بخواهد آن را تعویض کند، با شکاف شدید قیمت و اقساط سنگین مواجه است. نوعی بن‌بست معیشتی!

تنبیه به جای نوسازی؟
بدون تردید خودروهای فرسوده سهمی مهم در آلودگی هوا و مصرف بالای سوخت دارند. آمارها نشان می‌دهد هر خودروی فرسوده در ساعات پرتراфик تهران می‌تواند تا ۱۲ برابر یک خودروی معمولی آلودگی ایجاد کند و با

حال تردد هستند. تفاوت در این جاست که آن‌جا سیاست‌گذار بیشتر به «عملکرد واقعی خودرو» توجه می‌کند، نه صرفاً سن آن. در ایران اما به دلیل ضعف سامانه‌های معاینه فنی، نبود داده دقیق از پیمایش و فقدان سازوکار سنجش واقعی مصرف و آلودگی، ساده‌ترین راه انتخاب شده است: تعیین یک مرز سنی ثابت. این رویکرد هر چند از نظر اجرایی ساده‌تر است، اما از نظر عدالت و دقت کارشناسی محل پرسش جدی است زیرا ممکن است خودرویی قدیمی اما کم‌کارکرد و سالم، در کنار خودرویی واقعاً فرسوده و آلوده، در یک گروه قرار گیرد و به یک اندازه مشمول محدودیت شود.

حلقه گمشده: توان خرید
در نهایت، مسئله اصلی همین جاست: توان خرید. سیاست‌گذار می‌تواند محدودیت و سامانه ثبت نام را ببنداند؛ اما تا وقتی خانوار کم‌درآمد توان تأمین آورده اولیه و پرداخت اقساط ماهانه را نداشته باشد، نوسازی ناوگان سوخت یا محدودیت تردد، الزاماً به اسقاط خودرو منجر نخواهد شد. در بسیاری از موارد، فقط هزینه استفاده از همان خودروی قدیمی را بالا می‌برد. یعنی خودرو در خیابان می‌ماند (نهایتاً از خیابان کلان‌شهرها به خیابان‌های کوچک‌تر منتقل می‌شود)، اما مالک برای ادامه استفاده از آن باید بهای بیشتری بپردازد. در چنین شرایطی، هدف زیست‌محیطی سیاست نیز به‌طور کامل محقق نمی‌شود و نتیجه فوری آن، صرفاً افزایش فشار بر زندگی خانوار است.

معیار فرسودگی؛ سن یا واقعیت فنی؟
جدای از موارد فوق، یکی از محورهای جدی نقد به رویکرد جدید دولت، تعریف فرسودگی صرفاً بر مبنای سن خودرو است. تجربه اروپا، آمریکا و حتی برخی کشورهای حاشیه خلیج فارس نشان می‌دهد در اغلب این کشورها، خودروی قدیمی لزوماً به صرف رسیدن به سن مشخص از چرخه خارج نمی‌شود. معیار اصلی، سلامت فنی، میزان آلودگی، ایمنی و امکان عبور از آزمون‌های دوره‌ای است.

طبق گزارش میز نفت، در اروپا، میانگین عمر خودروها چندان پایین نیست و در برخی کشورها به بیش از ۱۷ سال نیز می‌رسد. در آمریکا نیز میلیون‌ها خودروی بالای ۲۰ سال همچنان در حال استفاده است. معیار اصلی، ایمنی و امکان عبور از آزمون‌های دوره‌ای است. از دهک‌های پایین نه مسیر نوسازی، بلکه فشار مالی تازه‌ای است. برای خانوارهایی که خودرو ابزار کار و معاش است، مسئله فقط تعویض خودرو نیست؛ مسئله دوام آوردن در اقتصاد فعلی است.

تذکر وزیر اقتصاد برای برگزاری مراسم در هتل لوکس

وزیر اقتصاد به رئیس بیمه مرکزی موسی رضایی بابت برگزاری مراسمی در یکی از هتل‌های تهران تذکر داد. چند روز پیش بیمه مرکزی مراسمی را به مناسبت روز خبرنگار در هتل استقلال تهران برگزار کرده بود. هتل استقلال یکی از هتل‌های ۵ ستاره و لوکس تهران است که هزینه برگزاری مراسم در آن بالاست. وزیر اقتصاد در تذکر خود گفته است که دستگاه‌های تابعه وزارت اقتصاد در شرایط کنونی جامعه باید مدیریت هزینه‌ها را به صورت جدی در دستور کار قرار دهند.

ضرر میلیار دلاری آمریکایی‌ها از گرانی بنزین

رئیس تارنمای آنلاین قیمت بنزین و گازوئیل در آمریکا و تحلیلگر ارشد انرژی، پاتریک دهان، می‌گوید، آمریکایی‌ها امروز در مقایسه با یک سال قبل، ۳۳۸ میلیون دلار بیشتر برای بنزین هزینه می‌کنند، یعنی هر هفته ۲۰۳۵ میلیارد دلار بیشتر. ترامپ دیروز در مراسمی در نیویورک گفت من هرگز برای این که آمریکایی‌ها ۴ دلار برای بنزین می‌پردازند، عذرخواهی نمی‌کنم. بیش از ۲۴ هفته از حمله ائتلاف آمریکایی-اسرائیلی به ایران می‌گذرد و این یعنی آمریکایی‌ها حدود ۵۶۰۴ میلیارد دلار بیشتر برای بنزین تاکنون پرداخت کرده‌اند. متوسط قیمت بنزین در آمریکا امروز به ۴۰۷ دلار به ازای هر گالون رسیده که تفاوت چندانی با روز گذشته ندارد اما پاتریک دهان می‌گوید، «هرگز در تاریخ آمریکا، میانگین قیمت بنزین در روز ۱۴ اوت به این اندازه بالا نبوده است».

جنگ تراستی‌ها به داخل کشور رسید

تراستی‌های نفتی در روزهای اخیر به صورت جدی‌گانه در شبه‌رسانه‌های داخلی فعال شده‌اند. اقدامات رسانه‌ای تراستی‌ها پس از آن آغاز شد که خدائیان رئیس سازمان بازرسی از عزم دستگاه قضایی بر خورده با تراستی‌های متخلف خبر داد و گفت که «۵۹ پرونده قضایی در ارتباط با تراستی‌ها تشکیل شده است». مدل فعالیت تراستی‌ها در فضای رسانه به این شکل است که هر تراستی، ابتدا نام خود را از فهرست متخلفان حذف کرده و اطلاعات مربوط به دیگر تراستی‌ها را در چهار چوب تخلف اقتصادی در یک کانال رسانه‌ای منتشر می‌کند.

هوالباقی

به یاد خواهر و مادری مهربان

(زنده یاد خانم دکتر هما حکیمیان)

پانزدهمین سالگرد آسمانی شدنت را با دلی سرشار از دلتنگی

گرامی می داریم و از درگاه خداوند مهربان ، برای روح پاک

و آسمانی ات، آرامش و رحمت ابدی را خواستاریم .

((روح شاد و یادت تا همیشه در قلبمان جاودان))

هدا و علی حکیمیان – هستی صادقی

به نام ایزد یکتا

باورم نیست مادر رفتی و خاموش شدی ترک ما کردی و با خاک هم آغوش شدی

در اولین سالروز آسمانی شدن زنده یاد

مادر عزیزمان

مر حومه بانو محترم هجرت یزدی

(همسر مرحوم میر هاشم خان صفوی)

روزهای دلتنگیمان را با یاد و خوبی‌ها و مهربانی‌هایش سپری می‌کنیم.

روحش شاد و یادش گرامی باد

خانواده مرحومه

انالله وانا اليه راجعون

جناب آقای اشرفی

مدیر کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی

استان خراسان جنوبی

در گذشت مادر گرامی قان

را صمیمانه تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند

متعال برای آن مرحومه رحمت و مغفرت الهی و

برای جنابعالی و خانواده محترم تان صبر و شکیبایی

مستثلت داریم.

شرکت تهیه و تولید مواد نسوز کشور

۲۰۱۹۶۹

چهاردهمین سالگرد

مادری مهربان و همسری فداکار

حاجیه خانم شهین حامد رستگار

را به یاد تمام خوبی‌ها و مهربانی‌هایش

گرامی می‌داریم.

خانواده و ثنوق

۲۰۱۹۶۵

بر شهاد حفظ آراش و وقار

بر شهاد آرام راه رفتن

در شیع جنازه‌های مردگان تان

تلفن تماس بخش پشتیبانی

۳۷۰۰۹۹۱۴

سفارش آنلاین

امکان ارسال عکس

دریافت فاکتور

استفاده از متن‌های پیشنهادی

WWW.۳۷۰۱۰۰۱R

آسان‌ترین راه سفارش آگهی ترچیم و تسلیت

